

Верніков Віталій Віталійович,
*студент, спеціальність «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)*
Науковий керівник: Калуга Володимир Федорович,
*доктор філософських наук, професор,
Національний університет біоресурсів і
природокористування України (м. Київ, Україна)*

КУЛЬТУРНА ДИПЛОМАТІЯ ЯК ЧИННИК РЕАЛІЗАЦІЇ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ СУЧАСНОЇ ДЕРЖАВИ

У сучасному світі культурна дипломатія стає все більш значущим чинником реалізації зовнішньої політики. Вона використовується для формування позитивного іміджу держави, просування національних цінностей, побудови гуманітарного діалогу та забезпечення довготривалих партнерств. На відміну від жорсткої сили, яка базується на тиску, культурна дипломатія є складовою м'якої сили, яка діє через привабливість і переконання [1, с. 5].

Термін «м'яка сила» був введений Джозефом Наєм наприкінці 1980-х років. На його думку, країни досягають стратегічних цілей ефективніше не через примус, а через привабливість культури, політичних і моральних ідеалів [4, с. 6]. В основі культурної дипломатії — культурний обмін, мовна політика, співпраця у сфері освіти та мистецтва, просування культурної спадщини.

В умовах російсько-української війни культурна дипломатія набула для України особливої ваги. Держава активізувала свою міжнародну присутність через створення інституцій — зокрема, Українського інституту, який координує проекти за кордоном, забезпечує участь України у світових культурних подіях і формує сталі міжкультурні зв'язки [5].

Одним з яскравих прикладів сучасної культурної дипломатії є міжнародний форум «Креативна Україна» 2024. Захід об'єднав українських і закордонних діячів культури, політики та дипломатії. Обговорювалися питання культурної деокупації, доступності культурних послуг, інклюзивності, ролі медіа у комунікації культури та стратегії післявоєнної відбудови через культурні екосистеми. Такі ініціативи формують нову візію ролі культури як інструменту опору, єдності та стратегічного голосу на міжнародній арені [3].

У країнах ЄС культурна дипломатія давно інтегрована у зовнішню політику. Інституції як Goethe-Institut (Німеччина), British Council (Велика Британія), Cervantes Institute (Іспанія) мають розгалужену мережу культурних центрів, які просувають національні наративи та мову, підтримують партнерські ініціативи та гуманітарні зв'язки [2]. Такі моделі успішно поєднують культурну присутність із зовнішньополітичними цілями держав.

Культурна дипломатія виконує низку важливих функцій: іміджеву (формує привабливий образ країни), захисну (протидія інформаційним загрозам), гуманітарну (розвиток культурного доступу), економічну (підтримка креативних

індустрій), комунікативну (розбудова міжкультурного діалогу). Вона є не лише доповненням до класичної дипломатії, а й автономним інструментом впливу в глобальному просторі .

Таким чином, культурна дипломатія сучасної держави є засобом м'якої сили, що забезпечує стратегічну присутність у світі, формує довіру та підтримку. Для України вона виконує функцію національного самозахисту і творення нової культурної суб'єктності у глобальному порядку денному.

Література:

1. Cross M.K.D., Melissen J. *European Public Diplomacy: Soft Power at Work*. Palgrave Macmillan, 2013. 260 p.
2. Goethe-Institut. URL: <https://www.goethe.de>
3. Міжнародний форум «Креативна Україна» 2024 // Міністерство культури та інформаційної політики України. URL: <https://creativeukraine.org.ua/uk>
4. Nye J. *Soft Power: The Means to Success in World Politics*. PublicAffairs, 2004. 208 p.
5. Український інститут. URL: <https://ui.org.ua>

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ**

**Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук**

**ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ім. І.Ф. КУРАСА НАН УКРАЇНИ**

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА
ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

ЯГЕЛЛОНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (Республіка Польща)

ФОНД ГЕРДИ ХЕНКЕЛЬ (Німеччина)

УНІВЕРСИТЕТ МАЙНЦА ІМЕНІ ЙОГАННА ГУТЕНБЕРГА (Німеччина)

КАГУЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ П. ХАШДЕУ (Молдова)

МУЗЕЙ КАРОЛЯ І В БРАЇЛІ (Румунія)

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«УКРАЇНСЬКА ДИПЛОМАТІЯ:
СТАНОВЛЕННЯ, РОЗВИТОК ТА ПЕРСПЕКТИВИ»**

10 квітня 2025 р.

м. Київ

Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи / за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2024. 357 с.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи», яка була організована кафедрою міжнародних відносин і суспільних наук гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України 10 квітня 2025 р. Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює широке коло питань щодо витоків, традицій, розвитку та перспектив української дипломатії; аналізу стану дипломатії в умовах сучасних глобальних викликів та стратегічних пріоритетів світової, європейської та вітчизняної дипломатії в умовах російсько-української війни.

Видання розраховане на науковців, викладачів, аспірантів, студентів, а також усіх хто цікавиться питаннями сучасних міжнародних відносин та розвитку української дипломатії.

Рекомендовано вченою радою гуманітарно-педагогічного факультету Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 10 від 16.05.2025 р.).

Редакційна колегія:

Ткачук В.А., д-р екон. наук, проф. (голова);
Ніколаєнко С.М., д-р пед. наук, проф. (співголова);
Тонха О.Л., д-р сільгосп. наук, проф. (голова);
Любовець О.М., д-р істор. наук, проф.
Харченко С.В., д-р філол. наук, проф.
Хвіст В.О., канд. іст. наук, доцент

Відповідальна за випуск докт. іст. наук, проф. Любовець О.М.

Тези подано в авторській редакції.

Автори тез відповідають за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел, посилання на них та інших відомостей.

Передруковувати опубліковані в збірнику наукових праць матеріали дозволяється тільки за згодою авторів.